

Research Paper

The role of attributional styles in attitudes toward online learning mediated by corona anxiety disorder in Yazd University students

Kazem, Barzegar Bafrooe^{1*}, Somayeh, Talebiyan²

1. Associate Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran
2. M.A, Educational Research, Yazd University, Yazd, Iran

Citation: Barzegar Bafrooi, K, Talebiyan, S.(2022). [Investigating the role of attributional styles in attitudes toward online learning mediated by corona anxiety disorder in Yazd University students (Persian)]. *Journal of School Counseling*, 1 (2):1- 18

doi: [10.22098/jsc.2022.1841](https://doi.org/10.22098/jsc.2022.1841)

Received: 2021/10/14
Accepted: 2021/11/20
Available Online: 2021/12/21

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate the role of attributional styles in attitudes toward online learning mediated by coronary anxiety in Yazd University students.

Materials and Methods: The present study was descriptive-correlational. The sample consisted of 280 people from all students of all academic years of the academic year 1399-1400 and the method of voluntary sampling. To collect data from the attributional style questionnaires of Seligman et al. (2017) and Corona Anxiety et al. (1398) were used. Data analysis was performed by correlation and structural equation modeling with 24 AMOS software

Results: Positive attribution directly, positively and significantly predict the attitude to online learning ($\beta = 0.26$). Negative attribution predict inverse, negative and significant attitudes toward online learning ($\beta = -0.29$) as well as directly and positively and significantly predict coronary anxiety ($\beta = 0.29$). Finally, the results showed that coronary anxiety could not be a mediator.

Discussion and Conclusion: In general, the results showed that people with positive attribution style had a more positive attitude towards online learning and people with negative attribution style had a more negative attitude and also people with negative attribution style experienced more coronary anxiety.

Keywords:

attributional style, attitude, coronary anxiety, online learning, Yazd students.

Extended Abstract

A

1. Introduction

In the 1930s, the concept of attitude opened a new chapter in social psychology (Kouyoumdjian & plotnik). From the point of view of experts, Attitude is a very important aspect of personality and affects cognitive, emotional and behavioral experiences, (Sangwan & Punia, 2020), which can be changed by various influences, including emergency and crisis situations (Unger and Meiran, 2020). One of these critical situations is the spread of Covid-19 (Azadi Ahmad Abadi and Amraleh, 2020), and students are one of the groups that were severely

*Corresponding Author:
Kazem barzegar bafrooei
Address: yazd university, yazd,
iran
Tel: 989132733908
E-mail: k.barzegar@yazd.ac.ir

affected in this situation (Unger and Meiran, 2020). With the change of the educational system to the online system, students unexpectedly found themselves on the path of new educational methods, and the corona virus played the role of an unusual catalyst for promotion of online education (Muflih, Abuhammad, Karasneh, Al-Azzam, Alzoubi & Muflih, 2020). Attitude toward Online learning includes people's pleasant or unpleasant feelings in relation to learning new computer technologies. In relation to this type of attitude, various researches showed that in general, the attitude towards online learning among students is positive. Liao, Huang, Chen (2007) suggest that the attitude towards online learning should be examined from different emotional, cognitive, behavioral and social perspectives.

One of the possible cognitive and emotional factors affecting the attitude towards online learning is attributional styles (Poropat, 2002). Seligman, Abramson and Teasdal (1988) placed explanatory styles for positive and negative events in three dimensions: internal and external, stable and unstable, general and specific. Experts in this field consider attributional styles to guide the behavior and emotional states of people (Ilgen and Hutchison, 2005).

It seems that anxiety is also one of the emotional factors affecting the attitude towards online learning. Based on Pakran's theory, anxiety can be considered as one of the negative emotions of academic progress (Pakran, 2006). Due to the spread of Corona around the world, a new type of anxiety called Corona anxiety has affected the mental and psychological characteristics of students (Alizadeh Fard and Safarinia, 2019), which can be an introduction to other psychological disorders in students and therefore cognition Factors related to it become especially important (Aini, Ebadi and Torabi, 2019). Therefore, the present study investigated the role of attributional styles on the attitudes toward online learning with the mediated by Corona anxiety.

2. Materials and Methods

The current research is a fundamental research in terms of its purpose, and from the point of view of data collection, it is in a descriptive research, and correlation of the type of structural equations. The statistical population of this research included all students (boys and girls) of Yazd University in three stages (bachelor's, master's and doctorate) in November 2020-2021. The research sample consisted of 280 students (215 women and 65 men) of Yazd University students in all grades, according to the quarantine conditions, the questionnaire was designed online and placed in the virtual groups of Yazd University, and the members of the sample group filled the questionnaire at their own discretion and the sampling method It was voluntary. Data analysis was done by correlation method based on structural equation modeling approach using Amos-24 software.

Online Learning Attitude Questionnaire: This scale was created by (Obaidaleh, Khan and Khan, 2017). This scale measures the effectiveness of online learning, the ease of using online learning, and the interest in computers and the use of online education.

Corona Anxiety Questionnaire: This questionnaire was prepared and validated by Alipour, Ghadami, Alipour and Abdollahzadeh (2018), to measure Corona anxiety in Iran. This scale has 18 items and 2 components. Items (1-9) measure mental symptoms and items (10-18) measure physical symptoms.

Seligman et al. attributional Style Questionnaire (1988) (ASQ): This questionnaire determines the source of control (internal/ external), the level of stability (stable/ unstable),

generality (general/specific) and controllability (controllable/ uncontrollable) in people. This scale was translated by Shaykh al-Islami in ۱۹۹۸.

۲. Results

The results of descriptive statistics showed that the majority of the participants in the research were ۷۶,۴% women and the rest were men, and ۸۳,۹% of the participants were single, and ۷۴,۶% of the students were studying at the undergraduate level. Also, the descriptive findings showed that the average age of the students participating in the research was ۲۲,۲۹ years and their academic average was ۱۶,۰۲. Considering that the basis of the structural equation modeling method is the existence of correlation between variables, the result of correlation between variables showed that there is a negative and significant relationship between negative and positive attributes at $P < 0,01$ level ($r = -0,۷۳$) and the results show Corona anxiety has a positive relationship with negative attributes ($r = 0,۷۱$) and a negative relationship with positive attributes ($r = -0,۶۳$) at the level of $P < 0,01$, as well as attitude to learning with negative attributes ($r = -0,۸۸$) and Corona anxiety ($r = 0,۷۴$) has a negative and significant relationship at the $P < 0,01$ level and with positive attributes ($r = 0,۸۴$) has a positive and significant relationship at the $P < 0,01$ level, so it can be examined the research model.

Table ۱. Fit indices of the structural model of the research

CIMIN/DF	CFI	PCFI	RMSEA	HOELTER
۲/۳۹	۰/۸۹	۰/۶۴	۰/۰۷	۲۱۰

In Table No. ۱, it can be seen that the structural model of the research has an acceptable fit. The result of dividing the chi square by degrees of freedom (CIMIN/DF) is ۲,۳۹. According to Klein (۲۰۱۱), numbers between ۱ and ۳ are the most suitable ratio. The appropriate value for the mean square error of approximation (RMSEA) is considered to be less than ۰,۰۸, which is ۰,۰۷ in this research.

Table ۲. Coefficients of direct paths in the structural model of research

Variable	(B)	(β)	(S.E)	(C.R)	(P)
Negative attribution to corona anxiety	۰/۳۴	۰/۷۹	۰/۰۰	۶/۷۲	۰,۰۰۱
Negative attribution to attitudes toward online learning	-۰/۰۰	-۰/۸۲	۰/۱۱	-۴/۷	۰,۰۰۱
positive attributes to attitudes toward online learning	۰/۱۰	۰/۲۶	۰/۰۷	۲/۱۲	۰/۰۳

Based on the standardized coefficients (beta) in Table No. ۲, it can be seen that the paths of the structural model of the current research are significant. Based on these results, it was found that the first and second hypotheses are confirmed and negative attributes have a direct, negative and significant effect on the attitude to online learning ($-0,۸۲$) and a direct, positive and significant effect on Corona anxiety ($0,۷۹$). According to the results, the third hypothesis is also confirmed and positive attributes have a direct, positive and significant effect on the attitude to online learning ($0,۲۶$). The results of structural equation modeling also showed that hypotheses

ξ , ρ , and τ were rejected in the present study and the variable of corona anxiety did not play a mediating role between attributional styles and attitudes toward online learning.

4. Discussion and Conclusion

The aim of the current research was to investigate the role of attributional styles on the attitude towards online learning with the mediation of corona anxiety in Yazd University students. The results of the structural equation model showed that positive attributes have a direct, positive and significant relationship with the attitude towards online learning and negative attributes have a direct, negative and significant relationship with the attitude towards online learning. Considering the sudden change of traditional teaching methods to online methods and the students' exposure to this unexpected situation, the results of the research can be explained in such a way that people with pessimistic attributes or negative attributes, due to exposure to uncontrollable events and emotions Negatively, they have a more negative evaluation and attitude about the online learning method. That is, whatever people are more pessimistic about the events around them, with sudden changes in the environment The outbreak of a disease, they have a negative view of the events around them, and in relation to online education and learning attitudes and evaluations become more negative. and on the contrary, everything that people look at issues optimistically and in other words have a more positive explanatory style, they see events from a more positive angle and sudden changes cannot have a negative impact on the way they look at their surroundings, so these people have a more appropriate approach in relation to the topic of online learning and education and have a higher positive attitude towards online learning, so it seems that if the relevant organizations take smart measures and somehow prepare and ensure the practicality and usefulness of online learning for students and create conditions that students with marginal problems face less and feel less difference between face-to-face and online education, it can be expected that people with negative attributes will make maximum use of this space.

In the review of previous studies, did not find any research related to the variable effect of attributional style and attitude towards online learning in domestic and foreign researches.

Examining the indirect path of the model showed that negative attributional style is significantly and positively related to Corona anxiety. Also, the results showed that there is no relationship between positive attributions and corona anxiety, and people with an optimistic style were not affected by corona anxiety, and on the other hand, corona anxiety could not act as a mediator. In explaining this finding, it can be said that people with a positive attribution style The reason for being optimistic about the events around them is that they are not worried about the corona virus, because on the other hand, these people are less worried and anxious in crises, and also the attitude of those who have positive documents is also positive towards online learning and in relation to the attitude towards learning people with negative attributes also appear.

Due to the fact that the current research was conducted after eight months of the spread of the corona virus, people have somehow become normalized towards online learning and due to getting used to and familiar with this style of learning and its limitations, as well as getting involved with busyness such as exams and delivering class projects and answering questions in class, etc. Corona anxiety has not been able to play the role of a mediator.

۹. Ethical Consideration

Compliance with ethical guidelines: All applicable ethical guidelines and principles are considered in this study.

Funding: No funding was received for this research from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors

Authors' contributions: All authors wrote and edited the article.

Conflicts of interest: No potential conflict of interest relevant to this article was reported.

مقاله علمی- پژوهشی

بررسی نقش سبک های اسنادی در نگرش نسبت به یادگیری آنلاین با میانجی گری اضطراب کرونا در دانشجویان دانشگاه یزد

کاظم برزگر بفرئی^{۱*}، سمیه طالبیان^۲

۱- دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

۲- کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

استناد به مقاله: برزگر بفرئی، کاظم، طالبیان، سمیه. (۱۴۰۱). بررسی نقش سبک های اسنادی در نگرش نسبت به یادگیری آنلاین با میانجی گری اضطراب کرونا در دانشجویان دانشگاه یزد، فصلنامه مشاوره مدرسه، ۱۸(۳): ۱-۱۸.

doi: [10.22098/jsc.2022.1841](https://doi.org/10.22098/jsc.2022.1841)

برای مطالعه آنلاین مقاله، کد زیر را اسکن نمایید.

چکیده

اهداف: هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش سبک های اسنادی در نگرش نسبت به یادگیری آنلاین با میانجی گری اضطراب کرونا در دانشجویان دانشگاه یزد بود.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر، توصیفی- همبستگی بود. نمونه، شامل ۲۸۰ نفر، از بین تمام دانشجویان کلیه مقاطع تحصیلی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و به روش داوطلبانه بود. جمع آوری داده ها با پرسشنامه های سبک اسنادی سلیگمن و همکاران (۱۹۸۳)، نگرش به یادگیری آنلاین عبیداله، خان و خان (۲۰۱۷) و اضطراب کرونا علی پور و همکاران (۱۳۹۸) انجام شد. تجزیه و تحلیل داده ها با روش همبستگی و مدل یابی معادلات ساختاری و با نرم افزار AMOS ۲۴ انجام شد.

یافته ها: اسناد مثبت به صورت مستقیم، مثبت و معنی دار نگرش به یادگیری آنلاین را پیش بینی می کند ($\beta=0/26$). اسناد منفی به صورت معکوس، منفی و معنی دار نگرش به یادگیری آنلاین ($\beta=-0/55$) و نیز به صورت مستقیم و مثبت و معنی دار اضطراب کرونا را پیش بینی می کند ($\beta=0/79$). در نهایت نتایج نشان داد اضطراب کرونا نمی تواند میانجی باشد.

بحث و نتیجه گیری: به طور کلی نتایج نشان داد که افراد با سبک اسنادی مثبت به یادگیری آنلاین نگرش مثبت تری داشته و افراد دارای سبک اسنادی منفی نگرش منفی تری داشته اند و همچنین افراد دارای سبک اسناد منفی اضطراب کرونا را بیشتر تجربه کرده اند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۱۲
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۹
تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۰۹/۳۰

کلیدواژه ها: سبک اسنادی، نگرش، اضطراب کرونا، یادگیری آنلاین، دانشجویان یزد اجتماعی

۱. مقدمه

در دهه ۱۹۳۰، مفهوم نگرش، فصل تازه ای در روان شناسی اجتماعی گشود، و همچنان، این مفهوم از موضوعات اصلی و مهم این رشته به شمار می آید (کویموجیان^۱، پلاتنیک^۲، ۲۰۱۱). از دیدگاه متخصصان، نگرش به نحوه ارزیابی افراد از جنبه های مختلف جهان اجتماعی پیرامون آن ها گفته می شود. منشأ نگرش درون انسان و کارکرد آن آماده کردن فرد برای انجام عمل است. نگرش، یک

۱ Kouyoumdjian
۲ Plotnik

*نویسنده مسئول

کاظم برزگر بفرئی

نشانی: دانشگاه یزد، یزد، ایران

تلفن: ۹۸۹۱۳۲۷۳۳۹۰۸

پست الکترونیک: k.barzegar@yazd.ac.ir

جنبه بسیار مهم از شخصیت است، که عملکردهای اشخاص را تحت تاثیر قرار داده و مبتنی بر تجربه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری است (سنگوان^۱، سنگوان و پونیا^۲، ۲۰۲۰). آنچه که مطالعه نگرش را مهم می‌کند، تحت تاثیر قرار دادن اندیشه‌ها و افکار و همچنین

رفتارهای افراد است (زمانپور، خانی و مرادیانی‌دیزه‌رود، ۱۳۹۲). هرگاه که اشخاص در مواجهه با رویدادهای پیرامون خود قرار می‌گیرند براساس باورها و نظرات خود واکنش‌هایی را نشان می‌دهند و این نمایانگر نگرش آنهاست (واجید^۳ و جامی^۴، ۲۰۲۰). نگرش افراد می‌تواند تحت تاثیر موقعیت‌های مختلف از جمله وضعیت‌های اضطراری و بحرانی، دچار تغییر شود (اونجر^۵ و میران^۶، ۲۰۲۰).

یکی از این وضعیت‌های بحرانی، همه‌گیری ویروس کرونا است (آزادی احمدآبادی و امراله، ۱۳۹۹) و از جمله گروه‌هایی که در این شرایط، به شدت تحت تاثیر قرار گرفتند دانشجویان هستند (اونجر و میران، ۲۰۲۰). با این رخ داد ناگهانی، تحول بزرگی در زندگی آنان ایجاد شد. از جمله آن می‌توان به تعطیلی دانشگاه‌ها اشاره کرد (آزادی احمدآبادی و امراله، ۱۳۹۹). با تغییر حالت سیستم آموزشی به سیستم آنلاین به ناچار دانشجویان به طرز غیر منتظره‌ای در مسیر شیوه‌های نوین آموزشی قرار گرفتند. به این ترتیب، ویروس کرونا، نقش یک کاتالیزور غیر معمول را برای ارتقا آموزش آنلاین ایفا کرد (مفلیح^۷، ابومحمد^۸، کاراسانه^۹، العظام^{۱۰}، آلزوبی^{۱۱} و مفلیح^{۱۲}، ۲۰۲۰). ابداع اصطلاح یادگیری آنلاین، برای اولین بار توسط کراس انجام شد (کرمی‌باغظیفونی، ۱۳۹۶). یادگیری آنلاین با نام‌ها و اصطلاحات دیگری نیز شناخته می‌شود، مانند یادگیری از طریق وب، آموزش از طریق کمک رایانه یا آموزش الکترونیکی. این نوع از یادگیری یک اصطلاح گسترده است که شرح کاملی از یادگیری با کمک فناوری‌های به روز اطلاعات و ارتباطات (ICT) را در خود جای می‌دهد (عبیداله، خان و خان^{۱۳}، ۲۰۱۷). نگرش مثبت دانشجویان به این نوع از یادگیری و عوامل مرتبط با آن، سبب ایجاد انگیزه و شوق به یادگیری شده و دیگر امر یادگیری خسته کننده نیست. با استفاده از سنجش نگرش افراد نسبت به یادگیری آنلاین می‌توان میزان استقبال و نیز نوع رفتار آنها را در مقابل آموزش آنلاین، سنجید (سازار^{۱۴}، ۲۰۱۴).

نگرش نسبت به یادگیری آنلاین را این گونه تعریف می‌کنند: احساسات خوشایند یا ناخوشایند افراد، در رابطه با یادگیری فناوری های جدید رایانه‌ای (کادیجهویچ^{۱۵}، ۲۰۰۰). در حالی که فناوری‌های یادگیری آنلاین امکانات زیادی برای مشارکت دانشجویان در امر یادگیری فراهم می‌کند، ممکن است با یادگیری در دانشگاه و نیز یادگیری شخصی افراد در تناقض باشد (اونجر و میران، ۲۰۲۰). آگاهی از نگرش و دیدگاه‌های افراد به کادر علمی و دانشگاهی کمک می‌کند تا مدل‌ها و اشکال مناسب یادگیری را برای پاسخگویی به نیازهای دانشجویان به کار گیرند (پتچوا فورست^{۱۶} و ملار^{۱۷}، ۲۰۲۰). در رابطه با نگرش به یادگیری آنلاین پژوهش‌های (جوویچ^{۱۸}،

- ۱ Sangwan
- ۲ Punia
- ۳ Wajid
- ۴ Jami
- ۵ Unger
- ۶ Meiran
- ۷ Muflih
- ۸ Abuhammad
- ۹ Karasneh
- ۱۰ Al-Azzam
- ۱۱ Alzoubi
- ۱۲ Muflih
- ۱۳ Ullah Obaid, Khan & Khan
- ۱۴ Sazar
- ۱۵ Kadjevich
- ۱۶ Peytcheva-Forsyth
- ۱۷ Mellar
- ۱۸ Jović

استنکاوویچ^۱ و ناسکوویچ^۲، (۲۰۱۷)، (مفلیح و همکاران، ۲۰۲۰)، زهو^۳، هانگ^۴، آیو^۵ و یاتس^۶ (۲۰۲۰) و عبیداله، خان و خان (۲۰۱۷)، نشان داد که به طور کلی نگرش نسبت به یادگیری آنلاین در دانشجویان مثبت است. لیاو، هوانگ^۷، چن^۸ (۲۰۰۷) پیشنهاد می‌کنند که نگرش کاربران نسبت به یادگیری آنلاین از دیدگاه‌های مختلف عاطفی، شناختی، رفتاری و اجتماعی بررسی شود. یکی از عوامل احتمالی شناختی و عاطفی موثر بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین، سبک‌های اسنادی بوده که در واقع منعکس کننده شناخت‌ها و عواطف شخصیتی انسان هستند (پوروپات^۹، ۲۰۰۲). اسنادها بر ابعاد گوناگون زندگی انسان از جمله یادگیری اثر می‌گذارند (فرناندز-سوغورب^{۱۰}، ویسنت^{۱۱}، گونزالوز^{۱۲}، سانمارتین^{۱۳}، پرز-سانچز^{۱۴} و گارسیا-فرناندز^{۱۵}، ۲۰۲۰). اولین بنیان‌گذار نظریه اسنادی هایدر بود که علل را به دو دسته عوامل دورنی و عوامل بیرونی تقسیم‌بندی کرد. بعد از او، واینر، بعد ثبات را به این نظریه اضافه کرد و در نهایت سلینگمن^{۱۶}، آبرامسون^{۱۷} و تیزدال^{۱۸} (۱۹۸۷) سبک‌های تبیینی را برای رویدادهای مثبت و منفی در سه بعد درونی و بیرونی، پایدار و ناپایدار، کلی و اختصاصی قرار دادند. صاحب‌نظران این حیطه، اسنادها را جهت دهنده رفتار و حالت‌های هیجانی و عاطفی افراد می‌دانند (ایلگن^{۱۹} و هاجیسون^{۲۰}، ۲۰۰۵). پژوهش در رابطه با سبک‌های اسناد و احساسات خاص همواره در کانون توجه محققان داخلی و خارجی بوده است، با این وجود، در رابطه با تاثیر سبک اسنادی بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین پژوهشی به وسیله محقق یافت نگردید.

یکی از احساساتی که اکثریت اشخاص در شرایط مختلف آن را تجربه کرده‌اند، اضطراب است. به نظر می‌رسد که اضطراب نیز یکی از عوامل عاطفی مؤثر بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین باشد. لذا بررسی انواع هیجانات بر روی این مفهوم در شرایط کنونی حائز اهمیت است. در حوزه هیجانات، یکی از نظریه‌های مهم و شاخص، نظریه کنترل-ارزش پکران می‌باشد. این نظریه پرداز، هیجان‌های ویژه یادگیری، آموزش و پیشرفت تحصیلی را در دسته هیجانات پیشرفت تحصیلی قرار می‌دهد (پکران، ۲۰۰۶). بنابراین، هر نوع هیجانی که به طور مستقیم با یادگیری مرتبط باشد، هیجان پیشرفت تحصیلی نامیده می‌شود (ضروری، ۱۳۹۵). در این دسته بندی‌ها، یکی از هیجان‌های منفی فعال ساز، اضطراب است (هاشمی، ۱۳۹۴). این احساس یکی از رایج‌ترین نوع اختلالات است (کرمی باغظیفونی، ۱۳۹۶). این پدیده می‌تواند بر کیفیت یادگیری موثر باشد و عملکرد فرد را با اختلال مواجه کند (یو^{۲۱}، کانگ^{۲۲} و پهنگ^{۲۳}، ۲۰۱۳). با توجه به گسترش بیماری کوید-۱۹ در سراسر جهان، نوع جدیدی از اضطراب، با عنوان اضطراب کرونا ویژگی‌های

- ۱ Stankovic
- ۲ Neskovic
- ۳ Zhu
- ۴ Zhang
- ۵ Au
- ۶ Yates
- ۷ Huang
- ۸ Chen
- ۹ Poropa
- ۱۰ Fernández-Sogorb
- ۱۱ Vicent
- ۱۲ González
- ۱۳-Sanmartín
- ۱۴ Pérez-Sánchez
- ۱۵ García-Fernández
- ۱۶ Seligman
- ۱۷ Abramson
- ۱۸ Teasdal
- ۱۹ Ilgen
- ۲۰ Hutchison
- ۲۱ You
- ۲۲ Kang
- ۲۳ Pahng

روحي و رواني دانشجويان را تحت تأثير قرار داده است (عليزاده فرد و صفاري نيا، ۱۳۹۹). علاوه بر كار مدرسه، گيرافتادن در خانه به دليل ترس از کرونا، منجر به احساس ترس و استرسى مى شود كه به طور معمول در فرد ايجاد نمى شود (سينگ و سينگ^۱، ۲۰۲۰). در اين ميان برخى از شواهد، نيز نشان دهنده اضطراب دانشجويان نسبت به يادگيرى آنلاين است (اونجر و ميران، ۲۰۲۰). مفهوم اضطراب کرونا، به تازگى به ديدگاه‌هاى روان شناسى وارد شده و كاملاً واضح است كه هنوز از نظر ادبيات نظرى در گام‌هاى نخست است (سقزى، يزدانى اسفيدواجانى، گل محمديان، ۱۳۹۹). اضطراب کرونا مى تواند به عنوان يك عامل آسيب‌زا مقدمه‌اى براى ساير اختلالات روان شناختى در دانشجويان باشد و بنا بر اين شناخت عوامل مرتبط با اضطراب کرونا اهميت ويژه‌اى پيدا مى كند (عيني، عبادى و ترابى، ۱۳۹۹).

لى^۲، وانگ^۳، ژو^۴، ژائو^۵ و زو^۶ (۲۰۲۰) و اعزازى بجنوردى، قدم پور، مرادى شكيب و غضبان زاده (۱۳۹۹)، مرادى شكيب و غضبان زاده (۱۳۹۹)، اوزر (۲۰۱۹)، اونجر و ميران (۲۰۲۰) در يافته‌هاى خود نشان دادند كه نگرش و هيجان در تشديد اضطراب کرونا مؤثر است. ليانگ و هوانگ (۲۰۱۹) در پژوهش خود نشان دادند كه بين اضطراب و سبك اسنادى منفى رابطه معنادار وجود دارد. فرسكو، آلوى، ريلى - هارينگتون (۲۰۰۶) نشان دادند كه سبك‌هاى اسنادى همراه با رويدادهاى منفى براى دانشجويان با اضطراب همراه است.

با توجه به اين كه اهميت يادگيرى تا جايى است كه تمام پيشرفت‌هاى چشمگير بشر از آن سرچشمه مى گيرد (هاشمى، ۱۳۹۴) و نيز، يادگيرى شاه كليد ورود به دنياى دانش محور است (رفيعى، غفارى و خرمى، ۱۳۹۶) و از طرفى با وجود مزايای زيادى كه يادگيرى آنلاين دارد، مانند دسترسى آسان تر و برابر در آموزش، ايجاد ارتباط قوى تر بين استاد و دانشجو، ايجاد امكان دسترسى به امكانات براى آموختن بيشتري، استفاده از روش‌هاى مختلف تدريس و يادگيرى، آموزش الكترونيكى، در حال تبديل شدن به يك روش گسترده براى كسب دانش در يك محيط جهاني است و دسترسى و تنوع محتوای آنلاين، افراد بيشتري را تشويق مى كند تا با استفاده از منابع ديجيتال در گير يادگيرى شوند (جوويج، استنكاويج، ناسكوويچ، ۲۰۱۷). مطالعاتى كه در زمينه فناورى‌هاى ارتباطات صورت گرفته، نشان مى دهد كه نگرش‌هاى كاربران، از جمله عوامل اثرگذار بر موفقيت سيستم است (مشكوه و فروزش نيا، ۱۳۹۲). به طور كللى نتايج پژوهش‌ها در حوزه نگرش پيشنهاده مى كند كه اجراى موفقيت‌آميز هر فناورى نوين در آموزش نيازمند پرورش نگرش مثبت كاربران آن است (رحيمى و يداللهى، ۲۰۱۱). با اين وجود، تحقيقات محدودى در مورد بررسى عواملى كه مى توانند نگرش دانشجويان به يادگيرى آنلاين را تحت تأثير قرار دهند، انجام شده است كه از جمله آن مى توان به (لياو، هوانگ^۷، چن^۸، ۲۰۰۷) و (پارك، چا و نام، ۲۰۱۲) اشاره كرد.

به طور كللى، بررسى پيشينه نظرى در زمينه متغيرهاى سبك‌هاى اسنادى و اضطراب کرونا نشان مى دهد كه اين متغيرها مى توانند با نگرش به يادگيرى آنلاين رابطه داشته باشند و همچنين با توجه به شرايط جديد جهان و ارتقا پيدا كردن آموزش‌هاى مجازى، شناخت عوامل تأثيرگذار بر نگرش نسبت به يادگيرى آنلاين مى تواند در زمينه بهبود روش‌هاى نوين يادگيرى و رفع نواقص آن راهكارهاى مؤثرى را پيشنهاده دهد. بنا بر اين با توجه به پيشينه نظرى متغيرها مدل مفهومى شكل ۱ به صورت فرضى توسط محققان ارائه گرديد و از آنجا كه در تحقيقات پيشين بين سبك اسنادى منفى و اضطراب رابطه معنادارى ديده شده، به نظر مى رسد بين اين نوع از اسناد و

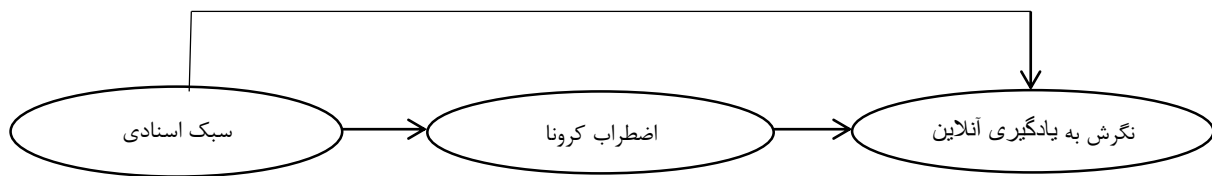
- ۱ Singh
- ۲ Li
- ۳ Wang
- ۴ Xue
- ۵ Zhao
- ۶ Zhu
- ۷ Huang
- ۸ Chen

اضطراب کرونا نیز رابطه وجود داشته باشد. لذا پژوهش حاضر، به بررسی نقش سبک اسنادی بر روی نگرش نسبت به یادگیری آنلاین با میانجی گری اضطراب کرونا پرداخته است. در پژوهش‌های پیشین، مطالعه‌ای که رابطه بین سبک اسناد و نگرش به یادگیری آنلاین را بررسی کرده باشد، توسط محقق یافت نگردید و از طرفی با توجه به نو بودن متغیر اضطراب کرونا در زمینه رابطه این متغیر با سایر متغیرهای پژوهش نیز پیشنهادی توسط محقق یافت نشد.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- سبک‌های اسنادی منفی بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین تاثیر مستقیم دارند.
- ۲- سبک‌های اسنادی منفی بر اضطراب کرونا تاثیر مستقیم دارند.
- ۳- سبک‌های اسنادی مثبت بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین تاثیر مستقیم دارند.
- ۴- سبک‌های اسنادی مثبت بر اضطراب کرونا تاثیر مستقیم دارند.
- ۵- اضطراب کرونا بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین تاثیر مستقیم دارد.
- ۶- اضطراب کرونا نقش میانجی در تاثیر سبک‌های اسنادی مثبت و منفی بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین دارند.

شکل ۱. مدل فرضی پژوهش حاضر

۲. مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از لحاظ هدف یک تحقیق بنیادی است و از منظر گردآوری داده‌ها در تحقیقات توصیفی قرار دارد و به طور دقیق‌تر همبستگی از نوع معادلات ساختاری است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان (دختر و پسر) دانشگاه یزد، در سه مقطع (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) در آبان ماه سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. نمونه پژوهش نیز شامل ۲۸۰ نفر (۲۱۴ زن و ۶۶ مرد) از دانشجویان دانشگاه یزد در کلیه مقاطع بود که با توجه به شرایط قرنطینه پرسشنامه به صورت آنلاین طراحی و در گروه‌های مجازی دانشگاه یزد قرار گرفت و اعضای گروه نمونه به اختیار خود پرسشنامه را پر کردند، لذا روش نمونه‌گیری به صورت داوطلبانه بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش همبستگی مبتنی بر رویکرد مدلیابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Amos ویرایش ۲۴ انجام شده است.

پرسشنامه نگرش نسبت به یادگیری آنلاین: این مقیاس توسط (عبیداله، خان و خان، ۲۰۱۷) ساخته شده است. این مقیاس محقق ساخته، دارای ۲۸ گویه است که سه مؤلفه (علاقه به کامپیوتر و استفاده از آموزش آنلاین، سوالات، ۱-۷)، (اثربخشی یادگیری آنلاین، سوالات، ۸-۱۸)، (سهولت استفاده از یادگیری آنلاین، سوالات، ۱۹-۲۸) را می‌سنجد. نمره‌گذاری این مقیاس به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) بوده و همچنین گویه‌های (۱، ۲، ۳، ۵، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۲۱، ۲۲، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸) به صورت منفی نمره‌گذاری می‌شود. پایایی این مقیاس توسط سازنده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹ سنجیده شد، اما با وجود این پایایی، مجدداً برای جامعه مورد تحقیق (۲۸۰ نفر) نیز سنجیده شد و پایایی ۰/۸۹ به دست آمد. با توجه به گویه‌های پرسشنامه و نمره‌گذاری و نیز مؤلفه‌های آن، می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه نگرش مثبت به یادگیری آنلاین را می‌سنجد.

پرسشنامه اضطراب کرونا: این پرسشنامه در سال ۱۳۹۸ توسط علی پور، قدمی، علی پور و عبدالله زاده جهت سنجش اضطراب کرونا در کشور ایران تهیه و اعتبار یابی شده است. این مقیاس دارای ۱۸ گویه و ۲ مولفه است. گویه‌های (۱-۹) علائم روانی و گویه‌های (۱۰-۱۸) علائم جسمانی را می‌سنجد. این ابزار در طیف ۴ درجه‌ای لیکرت (هرگز = ۰، گاهی اوقات = ۱، بیشتر اوقات = ۲، همیشه = ۳) نمره گذاری می‌شود. بنابراین بیشترین و کمترین نمره‌ای که اشخاص در این مقیاس کسب می‌کنند بین ۰ تا ۵۴ است. نمرات بالا در این پرسشنامه نشان دهنده سطح بالای اضطراب در افراد است. پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۲ به دست آمد و روایی آن نیز با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و اکتشافی تأیید شد. با وجود این پایایی، به صورت مجدد پایایی توسط محقق برای جامعه مورد تحقیق (۲۸۰ نفر) سنجیده شد و پایایی ۰/۹۲ به دست آمد.

پرسشنامه سبک اسنادی سلگمن و همکاران (۱۹۸۲) (ASQ): این پرسشنامه منبع کنترل (درونی/ بیرونی)، میزان پایداری (باثبات/ بی ثبات)، کلیت (عمومی/ اختصاصی) و قابلیت کنترل (کنترل پذیر / کنترل ناپذیر) را در افراد تعیین می‌کند. این مقیاس در سال ۱۳۷۷ توسط شیخ الاسلامی ترجمه شده و بعد از آن مورد استفاده قرار گرفته است. نمرات این پرسشنامه در واقع تفاوت‌های فردی در زمینه گرایش افراد به اسناد علت‌های رویداد خوشایند و ناخوشایند را نشان می‌دهد. برای این ابزار دوازده موقعیت فرضی در نظر گرفته شده که ۶ عدد از آن‌ها موقعیت‌های مثبت و ۶ عدد از آن‌ها منفی هستند. از افراد خواسته می‌شود که خود را در موقعیت‌ها تصور کنند و پس از آن به چهار سوال ذیل آن پاسخ دهند. موقعیت‌ها روابط بین فردی و موقعیت‌های پیشرفت را می‌سنجد. سه سوال اصلی به ترتیب بعد درونی و بیرونی، پایداری و ناپایداری و کلی یا اختصاصی بودن اسناد را می‌سنجد. سوال‌های این مقیاس با طیف هفت درجه‌ای لیکرت سنجیده می‌شوند، که برای موقعیت‌های مثبت و منفی به ترتیب پایین‌ترین و بالاترین نمره از این قرار است: برای رویدادهای مثبت نمره ۱ بدترین نمره و نمره ۷ بهترین نمره و نیز برای رویدادهای منفی، نمره ۱ بهترین و نمره ۷ بدترین نمره است. همچنین نمرات کلی رویدادهای مثبت، بالاترین نمره ۲۱ و پایین‌ترین نمره ۳ است و نمرات کلی رویدادهای منفی، پایین‌ترین نمره منفی ۲۱- و بالاترین نمره ۳- است. پیترسون و همکاران (۱۹۸۲) ثبات درونی مقیاس‌های هسته‌علیت، ثبات و عمومیت را با استفاده از فرمول آلفا کرونباخ ۰/۴۴ تا ۰/۶۹ گزارش کرده‌اند، هرچند که چنین ثبات درونی متوسطی در این مقیاس یک مساله طبیعی است به این دلیل که سوالات هر مقیاس کم است و می‌توان انتظار داشت که ضریب پایایی پایین‌تری هم به دست آید (فلسفین و شکری، ۱۳۹۳).

۳. یافته‌ها

جدول ۱: اطلاعات دموگرافیک نمونه پژوهش

متغیر	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۷۶/۴
	مرد	۲۳/۶
وضعیت تأهل	متاهل	۱۶/۱
	مجرد	۸۳/۹
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۷۴/۶
	ارشد و دکتری	۲۵/۴

در جدول شماره ۱ اطلاعات جمعیت شناختی خلاصه شده است. نتایج آمار توصیفی نشان داد که اکثریت شرکت کنندگان در پژوهش ۷۶/۴ درصد زن و مابقی مرد و ۸۳/۹ درصد از شرکت کنندگان مجرد بودند و نیز ۶/۶۷ درصد دانشجویان در مقطع کارشناسی در حال تحصیل بوده اند. همچنین یافته های توصیفی نشان داد میانگین سنی دانشجویان شرکت کننده در پژوهش ۲۲/۲۹ سال و معدل تحصیلی آنان ۱۶/۵۲ بوده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره
اسناد مثبت	۹۲/۶۴	۱۲/۷	۶۲	۱۲۶
اسناد منفی	۶۹/۱۵	۱۵/۵۶	۲۰	۱۲۳
اضطراب کرونا	۱۰/۴۷	۸/۴۶	۰	۴۷
نگرش به یادگیری آنلاین	۷۳/۷۱	۱۶/۳۷	۳۸	۱۲۸

نتایج جدول شماره ۲ نشان داد که متغیرهای اسناد منفی، اسناد مثبت، اضطراب کرونا و نگرش به یادگیری به ترتیب دارای میانگین های ۹۲/۶۴، ۶۹/۱۵، ۱۰/۴۷ و ۷۳/۷۱ بوده اند.

جدول ۳. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیرها	۱	۲	۳	۴
۱	اسناد منفی	۱			
۲	اسناد مثبت	-۰/۷۳**	۱		
۳	اضطراب کرونا	۰/۷۱**	-۰/۶۳**	۱	
۴	نگرش به یادگیری آنلاین	-۰/۸۸**	۰/۸۴**	-۰/۷۴**	۱

با توجه به این که اساس روش مدل یابی معادلات ساختاری وجود همبستگی بین متغیرهاست، در جدول شماره ۳ همبستگی بین متغیرها بررسی شده است، در نتیجه آن، بین اسناد منفی و مثبت رابطه منفی و معنادار در سطح $P < 0/01$ وجود دارد ($r = -0/73$) و نیز نتایج نشان داد اضطراب کرونا با اسناد منفی ($r = 0/71$) رابطه مثبت و با اسناد مثبت ($r = -0/63$) رابطه منفی در سطح $P < 0/01$ دارد و همچنین نگرش به یادگیری با اسناد منفی ($r = -0/88$) و اضطراب کرونا ($r = -0/74$) رابطه منفی و معنادار در سطح $P < 0/01$ و با اسناد مثبت ($r = 0/84$) رابطه مثبت و معنادار در سطح $P < 0/01$ دارد، بنابراین می توان مدل پژوهش را مورد بررسی قرار داد.

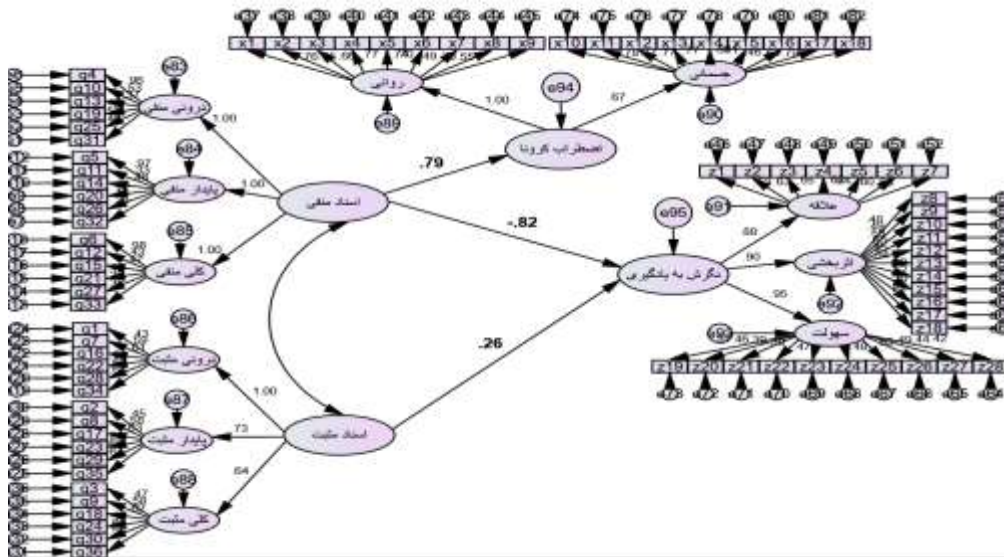
آزمون مدل معادلات ساختاری

در این پژوهش، به منظور کشف روابط مستقیم و غیر مستقیم بین متغیرهای پژوهش و نگرش نسبت به یادگیری آنلاین، بر اساس پیشینه نظری و تجربی یک مدل فرضی طراحی گردید (شکل ۱) و فرضیه های بیان شده نیز نشان دهنده روابط علی بین متغیرهای مدل است. در شکل ۲، مدل آزمون شده این تحقیق بر اساس حالت استاندارد آمده است.

جدول ۴. شاخص های برازش مدل ساختاری پژوهش

HOELTE	RMSEA	PCFI	CFI	CIMIN/DF
۲۱۰	۰/۰۷	۰/۶۴	۰/۸۹	۲/۳۹

همچنین در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود که مدل ساختاری پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار است. حاصل تقسیم مجذورکای بر درجات آزادی (CIMIN/DF)، $2/39$ به دست آمده است. براساس نظر کلین (۲۰۱۱) اعداد بین ۱ تا ۳ مناسب‌ترین نسبت هستند. مقدار مناسب برای میانگین مجذور برآورد خطای تقریب (RMSEA) کم‌تر از $0/08$ در نظر گرفته می‌شود. که در این پژوهش $0/07$ است.

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش بر اساس مقادیر استاندارد

جدول ۵. ضرایب مسیرهای مستقیم در مدل ساختاری پژوهش

مسیر	(B)	(β)	(S.E)	(C.R)	(P)
انساند منفی به اضطراب کرونا	۰/۳۴	۰/۷۹	۰/۰۵	۶/۷۲	۰/۰۰۱
انساند منفی به نگرش به یادگیری	-۰/۵۵	-۰/۸۲	۰/۱۱	-۴/۷	۰/۰۰۱
انساند مثبت به نگرش به یادگیری	۰/۱۵	۰/۲۶	۰/۰۷	۲/۱۲	۰/۰۳

براساس ضرایب استاندارد شده (بتا) در جدول شماره ۵ ملاحظه می‌شود مسیرهای مدل ساختاری پژوهش حاضر معنادار هستند. بر اساس این نتایج مشخص شد که فرضیه اول و دوم تایید می‌شود و انساند منفی اثر مستقیم، منفی و معنادار بر نگرش به یادگیری آنلاین ($-0/82$) و اثر مستقیم، مثبت و معنادار بر اضطراب کرونا ($0/79$) دارد. با توجه به نتایج فرضیه سوم نیز تایید می‌شود و انساند مثبت، تأثیر مستقیم، مثبت، و معنادار بر نگرش به یادگیری آنلاین ($0/26$) دارد. نتایج مدل سازی معادلات ساختاری همچنین نشان داد که در پژوهش حاضر فرضیه‌های ۴ و ۵ رد شده و متغیر اضطراب کرونا بین سبک‌های انسانی و نگرش به یادگیری آنلاین، نقش واسطه‌ای نداشته است.

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش سبک‌های اسنادی بر نگرش نسبت به یادگیری آنلاین با میانجی‌گری اضطراب کرونا در دانشجویان دانشگاه یزد بوده است. نتایج مدل معادلات ساختاری نشان داد که اسناد مثبت، رابطه مستقیم، مثبت و معنادار با نگرش نسبت به یادگیری آنلاین و اسناد منفی رابطه مستقیم، منفی و معناداری با نگرش نسبت به یادگیری آنلاین دارد. از آن‌جا که آموزش آنلاین امروزه، جزو شناخته‌ترین نوع محیط‌های یادگیری با کاربردهای متنوع محسوب می‌شود و از دیدگاه صاحب‌نظران، نگرش یادگیرندگان نسبت به یادگیری آنلاین متأثر از عوامل شناختی، احساسی و رفتاری است (خندقی و کاظمی قره‌چپه، ۱۳۹۲) و با توجه به آن که نگرش، همان نحوه ارزیابی افراد از رویدادهای جهان پیرامون خودشان تعریف می‌شود، سبک‌های اسناد را به عنوان یکی از عوامل شناختی مؤثر بر نگرش می‌توان در نظر گرفت. سبک‌های اسنادی بخشی از سیستم شناختی و عاطفی شخصیت انسان را نشان می‌دهد، متخصصان معتقدند که سبک‌های اسنادی رفتارها و حالات عاطفی و هیجانی اشخاص را تحت تأثیر قرار داده و به آن جهت می‌دهند. سلیگمن و همکاران از اسنادهای مثبت و منفی به عنوان سبک خوش‌بینانه و بدبینانه نام می‌برند و یکی از عوامل افسردگی را برخورداری از یک سبک بدبینانه می‌دانند (قاسمی، فتیحی آشتیانی و ریسی، ۱۳۸۸) همچنین سبک‌های اسنادی تعیین‌کننده شیوه تبیین فرد در موقعیت‌های مختلف است، بنابراین با توجه به تغییر ناگهانی شیوه‌های سنتی آموزش به روش آنلاین و قرار گرفتن دانشجویان در این وضعیت غیرمنتظره، می‌توان نتیجه پژوهش را این گونه تبیین کرد که افراد دارای اسناد بدبینانه یا همان اسناد منفی، به دلیل قرار گرفتن در معرض وقایع غیرقابل کنترل و هیجانات منفی، در مورد شیوه جدید یادگیری یعنی یادگیری آنلاین ارزیابی و نگرش منفی‌تری دارند. یعنی هر آنچه که افراد نسبت به رویدادهای پیرامون خودشان بدبینانه‌تر باشند، با تغییرات ناگهانی محیط مانند شیوع ناگهانی ویروس کرونا، بیشتر دچار تشویش و نگاه منفی به رخدادهای اطرافشان می‌شوند و در رابطه با آموزش و یادگیری نیز دچار نگرش و ارزیابی منفی‌تری نسبت به یادگیری آنلاین می‌شوند و برعکس هر آنچه که افراد خوشبینانه به قضایا نگاه کنند و به عبارتی سبک تبیین مثبت‌تری داشته باشند، وقایع را از زاویه مثبت‌تری می‌بینند و تغییرات ناگهانی نمی‌تواند در نوع نگاه آن‌ها به پیرامونشان تأثیر منفی بگذارد، لذا این افراد در رابطه با موضوع یادگیری و آموزش آنلاین نیز برخورد مناسب‌تری داشته و نگرش مثبت بالاتری نسبت به یادگیری آنلاین دارند، بنابراین به نظر می‌رسد که اگر سازمان‌های ذی‌ربط تدابیر هوشمندانه‌ای اتخاذ کنند و به نحوی آمادگی و اطمینان از کاربردی بودن و مفید بودن یادگیری آنلاین برای دانشجویان ایجاد کنند و شرایطی فراهم شود که دانشجویان با مشکلات حاشیه‌ای کمتری روبه‌رو شده و میزان تفاوت کمتری بین آموزش حضوری و آنلاین احساس کنند، می‌توان انتظار داشت که افراد دارای اسناد منفی هم از این فضا حداکثر استفاده را بکنند. در بررسی مطالعات پیشین، پژوهشی در رابطه با اثر متغیر سبک اسنادی و نگرش نسبت به یادگیری آنلاین در پژوهش‌های داخل و خارج توسط محقق یافت نگردید.

بررسی مسیر غیر مستقیم مدل نشان داد که سبک اسنادی منفی به صورت معنادار و مثبت با اضطراب کرونا رابطه دارد و از آنجا که اضطراب کرونا یکی از انواع اضطراب محسوب می‌شود، می‌توان این یافته را با نتایج لی، وانگ، ژو، ژائو و زو (۲۰۲۰) و اعزازی بجنوردی، قدم‌پور، مرادی شکیب و غضبان‌زاده (۱۳۹۹)، اوزر (۲۰۱۹)، اونجر و میران (۲۰۲۰) که در یافته‌های خود نشان دادند، نگرش و هیجان در تشدید اضطراب کرونا مؤثر است، و همچنین با نتایج لیانگ و هوانگ (۲۰۱۹) که در پژوهش خود نشان دادند که بین اضطراب و سبک اسنادی منفی رابطه معنادار وجود دارد، همسو دانست.

فیلسوف کیرکگل عنوان می‌کند: اضطراب یک تجربه روانی است که در اثر مواجهه افراد با یک انتخاب اجتناب‌ناپذیر ایجاد می‌شود (لیانگ و هوانگ، ۲۰۱۹) و بیماری کوید-۱۹ یکی از این تجربه‌های روانی است که در این روزها افراد رادر معرض انتخاب‌های اجتناب‌ناپذیر زیادی قرار داده و تشویش و اضطراب زیادی ایجاد کرده است، بنابراین در تبیین این نتیجه باید گفت، دانشجویانی که سبک اسنادی آن‌ها منفی است و در واقع اسناد بدبینانه‌ای در مواجهه با رویدادها دارند، در موقعیت‌های مختلف و به ویژه ناگهانی و غیرقابل پیش‌بینی، همچون شیوع ویروس کرونا اضطراب بالایی را تجربه می‌کنند. بنابراین این افراد در مواجهه با این شرایط جدید،

بیشتر تحت تاثیر اضطراب کرونا قرار می گیرند. همچنین نتایج نشان داد که بین اسناد مثبت و اضطراب کرونا رابطه ای وجود ندارد و افراد دارای سبک خوش بینانه تحت تاثیر اضطراب کرونا قرار نگرفته اند و از طرفی اضطراب کرونا نتوانست به عنوان میانجی عمل کند، در توضیح این یافته می توان گفت که افراد دارای سبک اسناد مثبت به دلیل خوش بین بودن به وقایع پیرامونی خودشان دچار اضطراب کرونا نشده اند چرا که از طرفی این افراد در بحران ها کمتر دچار نگرانی و اضطراب می شوند، همانطور که در نتایج **لیانگ و هوانگ (۲۰۱۹)** تنها سبک اسنادی منفی با اضطراب رابطه نشان داد و همچنین نگرش آن ها که دارای اسناد مثبت هستند نیز نسبت به یادگیری آنلاین مثبت است و در رابطه با نگرش به یادگیری افراد دارای اسناد منفی نیز به نظر می رسد، با توجه به این که پژوهش حاضر بعد از گذشت هشت ماه از شیوع ویروس کرونا انجام شده، افراد به نوعی دچار عادی انگاری نسبت به یادگیری آنلاین شده اند و به دلیل عادت کردن و آشناسدن با این سبک از یادگیری و محدودیت هایش و همچنین درگیر شدن با مشغله هایی همچون امتحان و تحویل پروژه های کلاسی و پاسخگویی به سوالات در کلاس و ... اضطراب کرونا نتوانسته، نقش میاتجی را ایفا کند.

از آنجاکه در رابطه با متغیر سبک اسنادی و نگرش، توسط محقق پیشینه ای مشاهده نگردید، پیشنهاد می شود که پژوهش های مشابهی در سایر دانشگاه ها صورت پذیرد و نتایج آن ها با نتایج پژوهش حاضر مقایسه گردد. با توجه به این که سیستم آموزش و یادگیری آنلاین تحولی شگرف در نظام آموزشی جهان محسوب می شود و با قرار گرفتن در وضعیت اضطراری کرونا، به طور از پیش تعیین نشده ای نظام آموزشی مجبور به تغییر شیوه سنتی خود شد، می توان انتظار داشت که شیوه های یادگیری آنلاین از این پس جایگاه ویژه ای در آموزش های سراسر جهان پیدا کنند، بنابراین پیشنهاد می شود که تاثیر سایر متغیرها همچون اضطراب امتحان و عوامل جمعیت شناختی و سایر عوامل روان شناختی بر نگرش به یادگیری آنلاین مورد بررسی قرار گیرد تا با سنجش تمام جوانب، این نوع از یادگیری با قدرت تاثیر گذاری بیشتری بر نظام آموزشی پیش برود.

۵. ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش:

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است؛ شرکت کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت کنندگان در جریان روند پژوهش بودند و اطلاعات آن ها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی:

این تحقیق هیچگونه کمک مالی از سازمان های تأمین مالی در بخش های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان:

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخشهای پژوهش حاضر مشارکت داشته اند.

تعارض منافع:

بنابراین اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

- اعزازی بجنوردی المیرا، قدم پور سمانه، مرادی شکیب آمنه، غضبانزاده رضیه. (۱۳۹۹). پیش بینی اضطراب کرونا بر اساس راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، سرسختی سلامت و اضطراب مرگ در بیماران دیابتی. *روان پرستاری*; ۸(۲): ۳۴-۴۴.
- امین خندقی، مقصود، کاظمی قره چه، مهوش. (۱۳۹۲). تأثیر نگرش دانشجویان نسبت به یادگیری الکترونیکی بر مشارکت آنان در محیط آموزش الکترونیکی. *نشریه پژوهش در نظام های آموزشی*، ۷(۲۱): ۱۳۳-۱۵۴.
- آزادی احمدآبادی، قاسم، امراله، امید. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر مؤلفه های سواد رسانه ای بر بهبود فرایند یادگیری سیار در دوران شیوع کرونا در کشور. *فصلنامه مطالعات دانش شناسی*، (۱).
- زمانپور، عنایت اله، خانی، محمدحسین، مرادیانی دیزه رود، سیده خدیجه. (۱۳۹۲). تأثیر اضطراب کامپیوتر بر نگرش به یادگیری الکترونیکی: نقش واسطه ای نگرش و خودکارآمدی کامپیوتر و اینترنت. *فصلنامه روان شناسی تربیتی*، ۹(۲۸): ۷۸-۹۸.
- سقزی، ایوب، یزدانی اسفیدواجانی، حمیده، گل محمدیان، محسن. (۱۳۹۹). نقش واسطه ای فراشناخت و فراهیجان مثبت در رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با اضطراب کرونا. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۱۱(۴۳): ۳۳-۶۲.
- شیرزادی، پرستو، امینی شیرازی، نرگس، اصغریور لشکامی، زهرا. (۱۳۹۹). رابطه اضطراب کرونا در مادران با تعامل والد-کودک و پرخشگرگی کودکان در ایام قرنطینه. *خانواده پژوهی*، ۱۶(۲): ۱۳۹-۱۵۴.
- علی پور، احمد، قدمی، ابوالفضل، علیپور، زهرا، عبدالله زاده، حسن. (۱۳۹۸). اعتباریابی مقیاس اضطراب بیماری کرونا (CDAS) در نمونه ایرانی. *فصلنامه علمی- پژوهشی روانشناسی سلامت*، ۸(۳۲): ۱۶۳-۱۷۵.
- علیزاده فرد، سوسن، صفاری نیا، مجید. (۱۳۹۹). پیش بینی سلامت روان بر اساس اضطراب و همبستگی اجتماعی ناشی از بیماری کرونا. *پژوهش های روانشناسی اجتماعی*، ۹(۳۶): ۱۲۹-۱۴۱.
- عینی، ساناز، عبادی، متینه، ترابی، نغمه. (۱۳۹۹). تدوین مدل اضطراب کرونا در دانشجویان براساس حس انسجام و تاب آوری: نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۱۱(۴۳): ۱-۳۲.
- فلسفین زینب، شکری امید. (۱۳۹۳). روابط ساختاری بین اسنادهای علی، هیجان های پیشرفت و خودنظم جویی تحصیلی در دانشجویان. *مجله روان شناسی شناختی*، ۲(۲): ۴۶-۵۸.
- کرمی باغظیفونی، زهرا. (۱۳۹۶). بررسی تطبیقی آموزش الکترونیکی رشته روان شناسی در دانشگاه های باز جهان. *یادگیری آموزشگاهی و مجازی*، ۵(۱): ۹۹-۱۱۶.
- مشکوه، مریم، فروزش نیا، سمیه. (۱۳۹۲). بررسی رابطه نگرش نسبت به یادگیری به کمک رایانه و خودتنظیمی آموزشی و انگیزش در یادگیری زبان خارجه، *فصلنامه فناوری آموزش*، ۸(۱): ۵۱-۵۸.
- نامی، کلثوم، نظری هنزایی، مرضیه. (۱۳۹۹). تأثیر بکارگیری شبکه های اجتماعی بر توانمندسازی دبیران با توجه به نقش میانجی انتقال دانش. *فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*، ۱۱(۱): ۱۱۹-۱۳۵.

- Fernández-Sogorb, A., Vicent, M., González, C., Sanmartín, R., Pérez-Sánchez, A. M., & García-Fernández, J. M. (۲۰۲۰). Attributional Style in Mathematics across Anxiety Profiles in Spanish Children. *Sustainability*, ۱۲(۳), ۱۱۷۳.
- Fresco, D. M., Alloy, L. B., & Reilly-Harrington, N. (۲۰۰۶). Association of attributional style for negative and positive events and the occurrence of life events with depression and anxiety. *Journal of social and clinical psychology*, ۲۵(۱۰), ۱۱۴۰-۱۱۶۰.
- Jović, M., Stankovic, M. K., & Neskovic, E. (۲۰۱۷). Factors affecting students' attitudes towards e-learning. Management: *Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*, ۲۲(۲), ۷۳-۸۰.
- Kadijevich, D. (۲۰۰۰). The relationships between computer usage and computer related attitudes and behaviors, *Journal of Educational Computing Research*, ۲۲(۲), ۱۴۵-۱۵۴.
- Kouyoumdjian, H., plotnik R. (۲۰۱۱). Introduction to psychology, Canada, ninth edition, Wadsworth, Cengage Learning publication distance. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, ۴(۴), ۲۵۶-۲۶۶.

- Li, S., Wang, Y., Xue, J., Zhao, N., & Zhu, T. (۲۰۲۰). The impact of COVID-۱۹ epidemic declaration on psychological consequences: a study on active Weibo users. *International journal of environmental research and public health*, ۱۷(۶), ۲۰-۳۲
- Liang, X., & Huang, X. (۲۰۱۹). The Relationship between Procrastination and Anxiety: The Mediating Effect of Attributional Style.
- Liaw, S. S., Huang, H. M., & Chen, G. D. (۲۰۰۷). Surveying instructor and learner attitudes toward elearning. *Computers & Education*, ۴۹(۴), ۱۰۶۶-۱۰۸۰.
- Muflih, S., Abuhammad, S., Karasneh, R., Al-Azzam, S., Alzoubi, K. H., & Muflih, M. (۲۰۲۰). Online Education for Undergraduate Health Professional Education during the COVID-۱۹ Pandemic: Attitudes, Barriers, and Ethical Issues. *Research square*, rs.۳.rs-۴۲۳۳۶
- Özer, S. (۲۰۱۹). An investigation of attitude, motivation and anxiety levels of students studying at a faculty of tourism towards vocational English course. *Journal of Language and Linguistic Studies*, ۱۵(۲), ۵۶۰-۵۷۷
- Pekrun, R. (۲۰۰۶). The control-value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and implications for educational research and practice. *Educational Psychology Review*, ۱۸(۴), ۳۱۵-۳۴۱.
- Peytcheva-Forsyth, R., & Mellar, H. (۲۰۲۰). Design and Execution of Large-Scale Pilots. In *Engineering Data-Driven Adaptive Trust-based e-Assessment Systems* (pp. ۱۵۹-۱۸۸). Springer, Cham.
- Poropat, A. (۲۰۰۲). The relationship between attributional style, gender and the five-factor model of personality. *Personality & Individual Differences*, ۳۳(۷):۱۱۸۵-۲۰۱.
- Sangwan, A., Sangwan, A., & Punia, P. (۲۰۲۰). Development and Validation of an Attitude Scale towards Online Teaching and Learning for Higher Education Teachers. *Techtrends*, ۱-۹.
- Sazar, D. (۲۰۱۴). Factors in motivation and academic self-concept Courses, *Journal of Educational Psychology*, ۲۸۹, ۲۲۱-۲۴۲
- Singh, J., & Singh, J. (۲۰۲۰). COVID-۱۹ and its impact on society. *Electronic Research Journal of Social Sciences and Humanities*, ۲(۱), ۱۶۸-۱۷۲.
- Ullah, O., Khan, W., & Khan, A. (۲۰۱۷). Students' Attitude towards Online Learning at Tertiary Level. *PUTAJ-Humanities and Social Science*, ۲۵(۱-۲)
- Unger, S., & Meiran, W. (۲۰۲۰). Student attitudes towards online education during the COVID-۱۹ viral outbreak of ۲۰۲۰: Distance learning in a time of social distance. *International Journal of Technology in Education and Science*, ۴(۴), ۲۵۶-۲۶۶.
- Wajid, U., & Jami, H. (۲۰۲۰). Research Self-Efficacy Among Students: Role of Metacognitive Awareness of Reading Strategies, Research Anxiety, and Attitude Towards Research. *Pakistan Journal of Psychological Research*, ۲۷۱-۲۹۳.
- You, J., Kang, M. & Pahng. (۲۰۱۳). Moderating Effects of Academic Emotions between perceived Academic control and self-Regulated learning in online courses. *Elearn*, ۲۱۸۰-۲۱۹۶
- Zhu, Y., Zhang, J. H., Au, W., & Yates, G. (۲۰۲۰). University students' online learning attitudes and continuous intention to undertake online courses: A self-regulated learning perspective. *Educational Technology Research and Development*, ۱-۳۵.